

Landschappelijke inpassing

Mei 2022
gewijzigd: December 2022

Houtweg 41 Oene

Buro Greet Bierema, Blekerswegje 33, 8021 AT Zwolle, greetbierema@planet.nl

Inleiding

De inrichting rond de molen Werklust in Oene wijzigde als gevolg van het gebruik. In principe zijn er twee voorafgaande hoofdperiodes te benoemen. De periode toen de molen er als pand alleen stond en de periode van de verdere industrialisatie met als gevolg de bouw van diverse bijgebouwen op het molenterrein. De derde periode breekt aan met activiteiten van Slagerij G. ter Weele & Zonen. Opnieuw wordt een ambacht op deze locatie uitgevoerd, maar nu door een zelf slachtende meesterslager. Bij deze plannen behoort ook een nieuwe woning bij het complex en daarmee op het complex.

Over de herinrichting van de ruimte rondom de panden is diverse keren overlegt met de gemeente Epe. Als gevolg van die gesprekken is het voorliggende plan ontstaan. De gesprekken gingen in wezen over het feit vanuit welke periode zou kunnen worden uitgegaan.

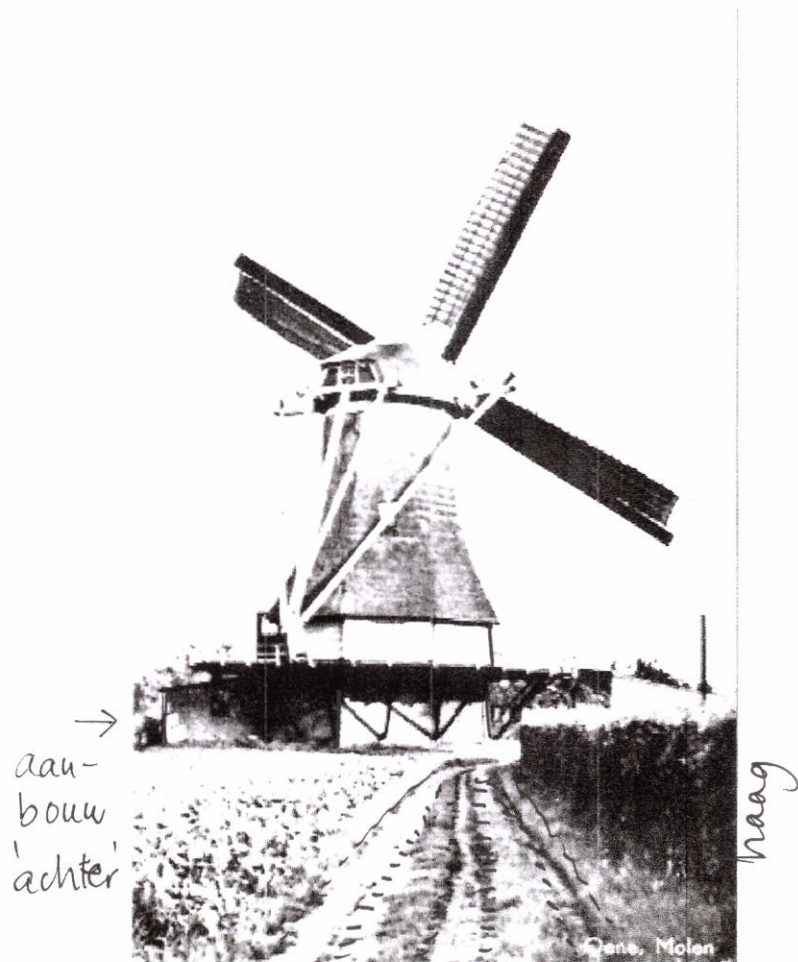
De landschappelijke inpassing gaat uiteraard uit van de inpassing van het complex op de specifieke locatie in het landschap. Als gevolg daarvan is de locatie van de nieuwe woning bedacht en de wens om de hoeveelheid bestrating aan de wegzijde zoveel mogelijk te minimaliseren. Dit ook om het parkeren aan de openbare straatzijde te weren. Het doortrekken van een haag aan de westzijde en het aanplanten van houtsingels aan de noordzijde hoort hier ook bij.

Om de identiteit en entiteit van de gebouwen zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen, wordt er van een driedeling uitgegaan. Ondanks de scheiding is er ook sprake van verweving. De driedeling bestaat uit het terrein rond de molen, het industriecomplex met winkel en de woning met tuin. In deze visie vormt de molen als belangrijk beeldmerk een zelfstandig onderdeel. Alle panden zijn omgeven door gras, maar de bestrating is drie keren anders. Over het oorspronkelijke bestratingspatroon bij deze molen is onderzoek gedaan, om zo het verschil te kunnen maken. Er is contact gezocht met de Vereniging de Hollandsche Molen, die ons op het idee van de karrensporen zette.

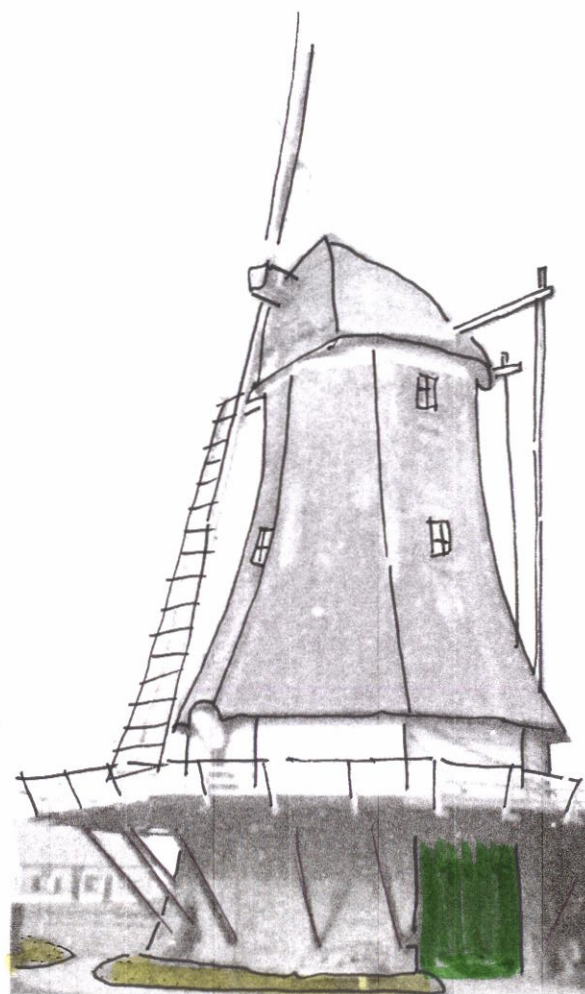
Paarden voor een wagen kunnen niet achteruit lopen. Voorbeelden van routes naar en vanaf molens. Omdat paarden voor een wagen met zakken graan en meel niet terug kunnen lopen, lopen de paden in principe altijd door. En omdat paarden in een vloeiende lijn lopen, hebben de paden ook een vloeiende lijn. Dikwijls ontstond zo een cirkel of halve cirkel rond de achthoek van de molen. De molens worden en werden veelal omgeven door gras. Nu vaak een pad met klinkerbestrating, maar of dat altijd zo was, is maar de vraag. Als gevolg van het gebruik van de bijgebouwen nam de hoeveelheid bestrating toe. Zeker daar waar zand de ondergrond is en grind een goedkoop bestratingsmateriaal.

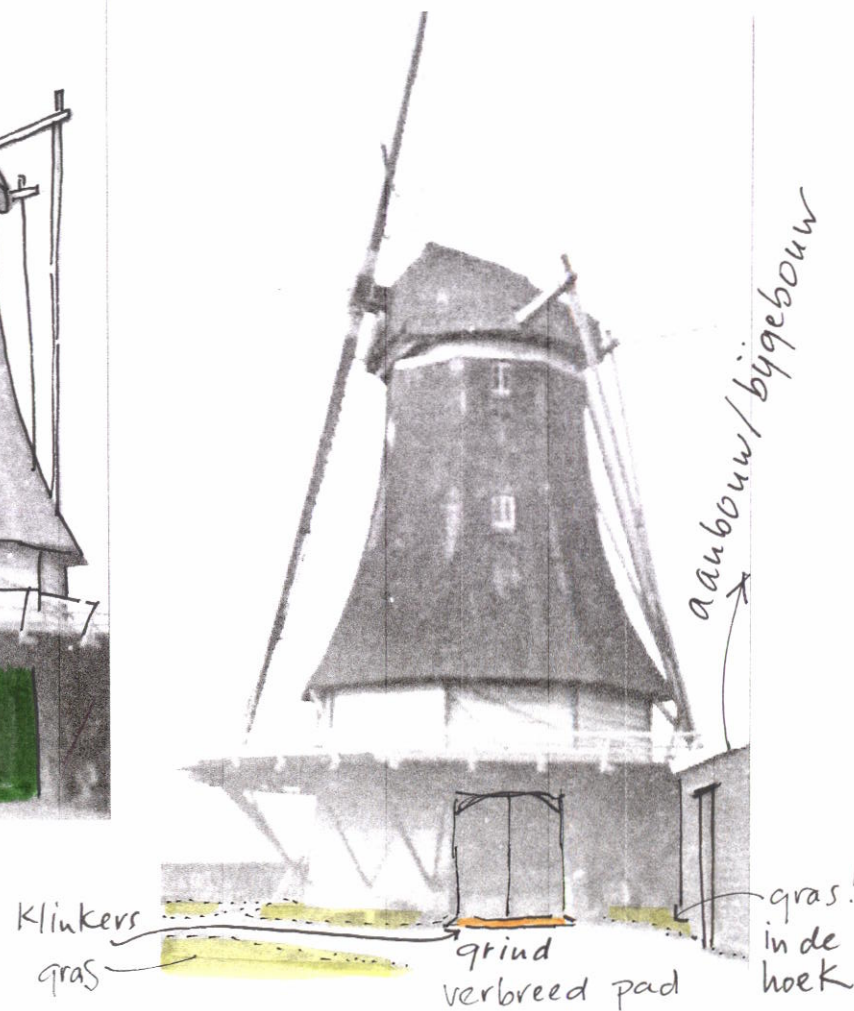
De drie historische foto's van de molen Werklust in Oene laten de zandweg aan de westzijde zien, het gebogen pad rond de molen aan de zuidzijde en de verbreding in de verharding aan de oostzijde na de bouw van een bijgebouw. Daar waar geen pad was groeide gras.

zand pad
karrenspoor

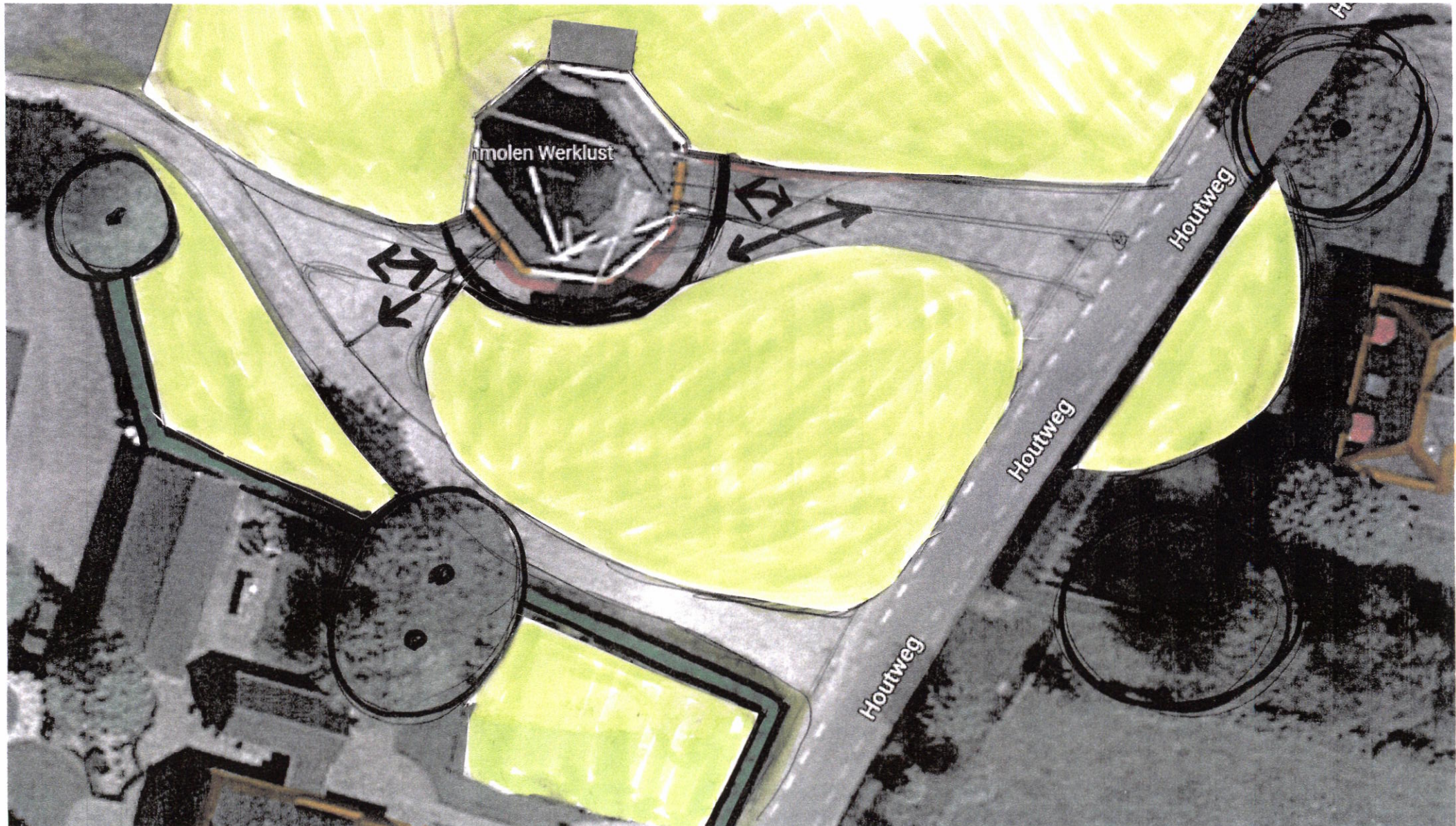
pad rondom

Het lijkt erop dat de locatie van de bijgebouwen bij de korenmolen Werklust werd bepaald door het stellinghek van de molen. Omdat er aan de ene zijde een bestaande route was, kwam het bijgebouw daar op enige afstand van de molen en daarom konden aan de zijde zonder route de bijgebouwen nagenoeg tegen dat hek aangebouwd worden.

Dit is een interpretatie van de ruimte rondom de molen Welklust in Oene, zonder bijgebouwen. De molen heeft twee toegangsdeuren en deze hadden en hebben beiden een aansluiting op twee toegangspaden. Bij de ene toegang ligt een betonplaat en bij de andere is een streep met klinkers. Vroeger waren de toegangspaden misschien wel van gelijke orde, maar na bestrating van de Houtweg van ongelijke orde. De locatie van de twee dichtbij zijnde panden met bijbehorende tuinen, bepalen mede de positie / compositie van de molen in die ruimte. Aan de "achterkant" van de molen was een klein bijgebouw aan de molen en onder het stellinghek gebouwd.

Het plan

Zes bijgebouwen zijn de molen uit 1858 gaan omgeven. De molen was in werking tot in de jaren '60 van de vorige eeuw, en raakte geleidelijk aan in verval. Bijna al het gras verdween en de hoeveelheid bestrating nam sterk toe. Ook nam de hoogte van de gebouwen toe, zodat de molen bijna verdween tussen de toegenomen “verstening” van de industrie. Paard en wagen werden door vrachtauto's overgenomen. Deze kunnen wel keren en achteruit rijden. Zand en grind werden vervangen door asfalt.

In 1984 werd de molen gerestaureerd mede dankzij giften van inwoners uit Oene. Het geeft de betrokkenheid weer. Sinds 2020 kunnen de molenwieken weer draaien. Dat geeft de “levendigheid” van de molen weer. De betrokkenheid en die levendigheid geeft aan dat het zeer de moeite waard is om de molen als zelfstandig element te accentueren.

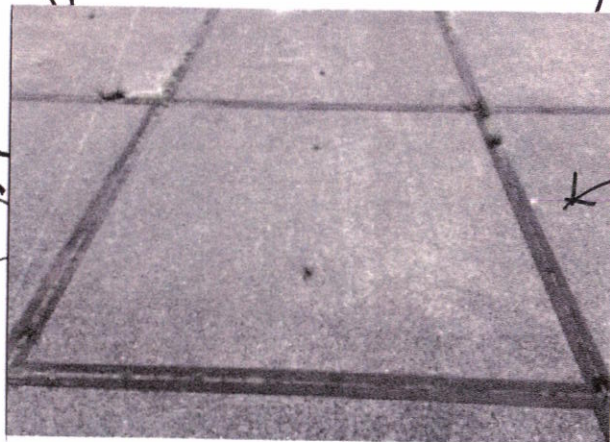
Door de afbraak van een vrijstaand bedrijfsgebouw en de sloop van de hoge opslagsilo, krijgt de molen weer “ruimte”. Daar horen bij de molen dan weer onlosmakelijk gebogen lijnen bij met gras. De twee industriële fases komen naast elkaar te liggen. De nieuwe woning krijgt een eigen domein die zich voegt naast de laatste industriële periode. Met name de overgang tussen de omgeving van de molen en de bedrijfsgebouwen vormt een zone van verweving in de bestrating. In het plan bestaat de bestrating bij de molen weer uit grind, rond de bijgebouwen stelconplaten en rondom de woning wordt gedacht aan klinkers in een grijze kleur die past bij de kleuren van de woning. De kleur grijs zorgt voor verbinding. Stelconplaten laten geen gebogen lijnen toe waardoor een scherp contrast ontstaat. De ontsluiting van het bedrijf aan de voor- en wegzijde zal door een achteruitrijdende vrachtauto gaan plaatsvinden. Op twee van de vier inritten komt een hek te staan, die normaal dicht is. Het hek is een lage slagboom. Het parkeren op de grasvelden wordt onmogelijk gemaakt door een greppel evenwijdig aan de openbare weg te graven. Ook wordt zo “de wateropgave” op het terrein opgelost.

De haag die wordt toegevoegd, is een beukenhaag. De drie vakken met streekeigen struiken zijn 3 meter breed en ca. 3 meter hoog. Struiken zijn meidoorn, sleedoorn, egelantier en Gelderse roos. De markante boom in de tuin is een linde.

Bij de molen ontstaat de mogelijkheid om soms een buitenactiviteit te laten plaats vinden.

■ = stel couplaat

wijziging december 2022:
klinkers als woning